

Radiogudstjänst från Klikten

Om radiogudstjänster i allmänhet och en på Sollerön i synnerhet.

Det är ett ansvarsfullt uppdrag att sända en gudstjänst i radio. Den församling som får en sådan uppgift firar sin gudstjänst tillsammans med 400.000 andra människor. Det är flera personer än alla de som är samlade i sina respektive kyrkor, kapell och bönhus på söndagarna klockan 11, om man skulle räkna ihop alla dem tillsammans.

Och detta till trots att man har en tämligen allvarlig konkurrent i kanal 3, svensktoppen. Många familjer känner till den dragkampen mellan programvalet. Så den som sänder sin högmässa i radio har många lyssnare och kanske också andra lyssnare än dem, som hör till den uttalat kristna gruppen. De sitter ofta i sin egen kyrka. Utom när församlingen själv sänder gudstjänst. Då är det bra frestande att stanna hemma för att lyssna på sin egen. Många gånger är det mycket tommare i kyrkan när det är radiogudstjänst än det annars brukar vara.

Sommartid gäller det att få fram de rätta församlingarna för radiogudstjänster. Risken för radion är att man bara sänder konferensgudstjänster och lägersamlingar. Vi vill också sommartid spegla ett vanligt och levande, normalt gudstjänstliv och kyrkligt arbete. Därför brukar vi söka oss till semesterorterna, Öland, Gotland, västkusten och . . . Dalarna. Men inte heller här får det bli arrangerade, upplagda gudstjänster, tillrättalagda för turism. En sådan gudstjänst, som den vi sände från Sollerön, annandag Midsommar 1975, var precis vad vi sökte. En gudstjänst med förankring i bygden, för dess egen skull, inte för besökande midsommarfirare. Snarare var det kanske så att den här gudstjänsten verkligen var församlingens egen, just efter de påkostande midsommarfestligheter i Dalarna. När Margareta och Gösta Schmidt, kantors- och prostparet på Sollerön, berättade för mig om sederna kring gudstjänsten dagen efter midsommar, med kyrkorummet i Guds fria överdådigt vackra Dala-natur, på gamla kapelltomten och med kyrkkaffe från medförd matsäckskorg i gröngräset efteråt, så blev jag mycket lycklig över att ha hittat just församlingen på Sollerön. Detaljfrågor om vackert väder, lovade Gösta villigt att svara för. Även om jag hyste ett visst tvivel på vädersituationen, så drogs alla förarbeten i gång. 7 veckor innan sändningsdagen måste besked lämnas till programtidningen Röster i Radio om psalmer och körsånger, för att komma med i trycket. Så Margareta tränade kören, som ju för övrigt hade fullt arbete under helgen i övrigt och Gösta tittade på predikotexten för att hitta psalmer, som passade in. Allt detta 7 veckor i förväg. Det händer nog inte ofta att gudstjänster planeras så långt innan. Gösta stärkte mig vid varje telefonsamtal med, att vi skulle få fint väder. Jag var tvivlande. Televerket inspekterade platsen och kom underfund med att sändningsledningarna var för dåliga och att man måste resa en särskild mast

för denna gudstjänst. Men om det blev dåligt väder, hur skulle man göra då. Kyrkan låg 2 kilometer från kapelltomten. Att placera om mikrofoner och sändarstation går inte på några timmar. Men Gösta sa, att det skulle bli bra väder. Det var det också både på midsommarafton och midsommardagen ända till eftermiddagen, då kom en stormby, blåst och störtregn. Jag hade i god tid installerat mig på Sollerön och störtade till prästgården och ville diskutera omändringar. Men Gösta lugnade mig. Nog ska vi få fint väder.

Det var det också, när söndagsmorgonen randades. En lycklig radioproducent mötte en lugn radiopredikant i gröngräset vid 9-tiden på morgonen. ”Jag sa ju att det skulle ordna sig med vädret. Man måste ha litet tro, ser Du.” Ja, kanske det. Dagen innan hade några rediga karlar slagit gräs på ängen framför kapelltomten, dels för att alla bilarna skulle kunna parkera någonstans och dels för att få ihop till en avskärmning åt kören. Det var annars risk att körsångsljudet bara skulle försvinna ut i luften, om inget hindrade. Men nu stod där en präktig höhässja, med en rejäl presenning över, som korplats. Ett litet orgelharmonium hade man också transporterat dit. På plats var också Televerket med sin buss och stora sändningsmast. Ledningarna var kontrollerade och fungerade som de skulle. Och gudstjänstdeltagarna började komma, bil efter bil letade sig fram till parkeringsplatsen. Kören var uppsjungen och fanns installerad under höhässjan. Till radioproducentens stora glädje var inte bara kör och kantor och kyrkvårdar klädda i bygdedräkt, också många av de andra gudstjänstdeltagarna var klädda i den ljuvligt vackra Sollerö-dräkten. Solen lyste från en molnfri himmel, utsikten var milsvid, lärkor hördes och det var en fröjd att presentera denna situation för radiolyssnarna. Det är nämligen en målsättning vi har för lyssnarnas inlevelsemöjligheter, att göra en så levande och detaljrik presentation som möjligt av den församling som vi firar gudstjänst tillsammans med. Och arbetet som var nedlagt i förberedelser både från kör och körledare och predikant visade sig i en fin och samlad gudstjänst med ett rikt innehåll och en djup eftertanke. Och efter gudstjänsten kändes det bra att få göra avannonseringen med att tacka lyssnarna för deras deltagande och att berätta att Sollerö-borna fortsatte sin gemenskap med kyrkkaffe i gröngräset.

Erfarenheterna från en sändning som den vi hade från Sollerön och andra av liknande art, där vi verkligen lyckats att få komma nära en

församling, som har något att dela med sig av, gör att frågan om traditionella gudstjänster eller studioproducerade gudstjänstprogram inte alls är löst. Skulle vi bara ha hopklippta gudstjänster, med olika mediainriktade inslag, intervjuer, ljudkullisser och liknande, allt anpassat för en kyrk-ovan radiolyssnare, då skulle vi aldrig få möjlighet att leva oss in i en församlings vanliga gudstjänstliv. Trots milsvida avstånd, kan man ändå känna att man var närvarande en överdådigt vacker sommarsöndag, på friluftsgudstjänst med dalkullor och dalkarlar till ackompanjemang av orgelharmonium, lärkor och reoplan. Man kände solvärmens i nacken, gräset kittlade litet mot benen, och man blev rikt välsignad av Herren själv och hans tjänare, via en liten radioapparat som har så stora möjligheter.

Berit Schiölde